

48102201 : สาขาวิชาโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : เครื่องมือหิน/ภูซาง/น่าน

จตุรพร เทียมทินกฤต : การศึกษากระบวนการผลิตเครื่องมือหิน กรณีศึกษาหลุมขุดค้น N-Hill ปีพ.ศ. 2548 แหล่งโบราณคดีภูซาง ตำบลนาซาว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.รัศมี ชูทรงเดช และ อ.ชวลิต ขาวเขียว. 213 หน้า.

หลุมขุดค้น N-Hill ตั้งอยู่บริเวณตอนเหนือของแหล่งโบราณคดีภูซาง บ้านคอนศิรี ตำบลนาซาว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งโบราณคดีที่พบหลักฐานผลิตเครื่องมือหิน ครอบคลุมอาณาบริเวณ กว่า 3 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจากการขุดค้นในบริเวณหลุมขุดค้น N-Hill ด้านทิศตะวันออก (TP. 1) และด้านทิศตะวันตก (TP. 2) พบก้อนวัตถุดิบ 115 ชิ้น สะเก็ดหินขนาดใหญ่ 441 ชิ้น สะเก็ดหินขนาดกลาง 1,253 ชิ้น สะเก็ดหินขนาดเล็ก 9,404 ชิ้น นอกจากนี้สิ่งที่หลงเหลือในบริเวณหลุมขุดค้นส่วนมากเป็นขยะที่เกิดจากการผลิต (Industrial Waste) โดยมีปริมาณที่พบประมาณร้อยละ 98.93 ของโบราณวัตถุที่พบ ซึ่งทำให้สามารถตั้งปัญหาเพื่อศึกษา คือ

ผลการศึกษาพบว่า

1. จากการสำรวจพื้นที่โดยรอบหลุมขุดค้น และรอบคอกภูซาง พบว่าการเลือกพื้นที่สำหรับการผลิตเครื่องมือหินในพื้นที่นี้น่าที่จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแหล่งวัตถุดิบ ว่ามีวัตถุดิบที่มีคุณภาพเหมาะสม และมีปริมาณมากตามความต้องการ และจากการขุดค้นไม่พบว่ามีจุดที่ใช้กะเทาะเครื่องมือหินประจำ
2. จากการศึกษาในหลุมขุดค้น N-Hill วัตถุดิบที่ใช้ผลิตเครื่องมือหิน คือ Andesite และ Meta mudstone เป็นวัตถุดิบว่าที่มีคุณภาพเหมาะสม มีปริมาณมากในพื้นที่อย่างกว้างขวาง
3. จากโบราณวัตถุที่ได้จากพื้นที่หลุมขุดค้น N-Hill ร่องรอยที่ปรากฏบนเครื่องมือหินที่พบสันนิษฐานว่าในพื้นที่บริเวณนี้น่าจะมีกระบวนการผลิตเครื่องมือหิน ตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกสรรวัตถุดิบ จนถึงขั้นตอนการกะเทาะตกแต่งในรายละเอียดชิ้นงาน ในขณะที่เดียวกันไม่ปรากฏโบราณวัตถุที่อยู่ในขั้นตอนการผลิตเป็นเครื่องมือ (Tool) แต่อย่างใด

ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48102201 : MAJOR : PREHISTORIC ARCHAEOLOGY

KEY WORD : STONE TOOL/POOZANG/NAN

CHATURAPORN TIAMTINKRIT : THE STUDY LITHIC REDUCTION SEQUENCE IN CASE STUDY N - HILL PIT 2005 OF POOZANG ARCHEOLOGICAL SITE AMPHOE - MUEANG, NAN PROVINCE. THESIS ADVISORS : ASSOC.PROF. RASMI CHOOSONGDEJ,Ph.D., ASST.PROF. CHAWALIT KHAOKHIEW, . 213 pp.

Test Pit (N-Hill) is situated on the north of Poozang Archaeological Site, Ban Don Kiri, Nasao Subdistrict, Mueang District, Nan Province. Former study of this site indicated that this area was used as a manufacture of stone tools covered an area of 3 square-kilometers. The excavation in the eastern side of N-Hill TP.1 and the western side TP.2 found 115 pieces of raw materials, 441 pieces of large size flakes, 1,253 pieces of middle size flakes, and 9,404 pieces of small size flakes. It is also found that the remains in the test pit were mainly waste products. This is more than 98.93% of the total artifacts.

The results are:

1. The survey around Test Pit and Poozang area indicated that the selection of the area to produce stone tool in this area associated with a large number of debris which were supplies a suitable quality and quantity supplies of the raw materials. Also, there was no tool found at the site.

2. The study of the Test Pit N-Hill showed that raw materials for stone tool included andesite and meta mudstone. These materials were suitable quality and easily found the area.

3. From the artifacts that were found in Test Pit N-Hill, it can be presumed from the evidence of stone assemblages that the production of stone tools making happened in this area including the selection of raw materials. Nevertheless, no artifacts was found in this area.

Department of Archaeology Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.